Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 15ης Σεπτεμβρίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Κοινωνία της πληροφορίας — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Επαγγελματικό ασύρματο τοπικό δίκτυο (WLAN) — Ελεύθερη διάθεση στο κοινό — Ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων — Απλή μετάδοση — Οδηγία 2000/31/ΕΚ Άρθρο 12 — Περιορισμός της ευθύνης — Ανώνυμος χρήστης του δικτύου αυτού — Προσβολή των δικαιωμάτων των δικαιούχων προστατευόμενου έργου — Υποχρέωση προστασίας του δικτύου — Αστική ευθύνη του επιτηδευματία»

Στην υπόθεση C-484/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht München I (1ο πρωτοδικείο Μονάχου, Γερμανία) με απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Νοεμβρίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

Tobias Mc Fadden

κατά

Sony Music Entertainment Germany GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, D. Šváby, J. Malenovský (εισηγητή), M. Safjan και M. Βηλαρά, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Δεκεμβρίου 2015,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο T. Mc Fadden, εκπροσωπούμενος από τους A. Hufschmid και C. Fritz, Rechtsanwälte,

— η Sony Music Entertainment Germany GmbH, εκπροσωπούμενη από τους B. Frommer, R. Bisle, M. Hügel, Rechtsanwälte,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους K.-P. Wojcik και F. Wilman,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Μαρτίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο) (ΕΕ 2000, L 178, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Tobias Mc Fadden και της Sony Music Entertainment Germany GmbH (στο εξής: Sony Music), όσον αφορά ενδεχόμενη ευθύνη του πρώτου για τη χρήση, από τρίτον, του ασύρματου τοπικού δικτύου [Wireless local area network (WLAN)] που διατηρεί σε λειτουργία ο T. Mc Fadden, προκειμένου να θέσει στη διάθεση του κοινού, χωρίς άδεια, ηχητική εγγραφή που παρήγαγε η Sony Music.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 98/34

3 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 22 Ιουνίου 1998, την οδηγία 98/34/ΕΚ για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών (ΕΕ L 204, σ. 37), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998 (ΕΕ 1998, L 217, σ. 18, στο εξής: οδηγία 98/34).

4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 και 19 της οδηγίας 98/34, έχουν ως εξής:

«(2) Εκτιμώντας ότι μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών με την έννοια των άρθρων 59 και 60 της συνθήκης [ΕΚ, νυν άρθρα 46 και 57 ΣΛΕΕ,] θα ωφεληθεί από τις ευκαιρίες που δημιουργεί η κοινωνία των πληροφοριών να παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες εξ αποστάσεως, με ηλεκτρονικά μέσα και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών,

[...]

(19) Εκτιμώντας ότι, δυνάμει του άρθρου 60 της συνθήκης [ΕΚ, νυν άρθρο 57 ΣΛΕΕ,] όπως ερμηνεύεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ως υπηρεσία νοείται η υπηρεσία η παρεχομένη συνήθως έναντι αμοιβής, ότι το χαρακτηριστικό αυτό δεν απαντά στις δραστηριότητες που ασκεί το κράτος δίχως οικονομική αντιπαροχή στα πλαίσια των καθηκόντων του και δη στον κοινωνικό, στον πολιτιστικό, στον εκπαιδευτικό και στο δικαστικό τομέα [...]».

5 Το άρθρο 1 της οδηγίας 98/34 ορίζει:

«Κατά την έννοια της παρούσης οδηγίας, νοείται ως:

[...]

2) “υπηρεσία”: οποιαδήποτε υπηρεσία της κοινωνίας των πληροφοριών, ήτοι κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη υπηρεσιών.

[...]»

Η οδηγία 2000/31

6 Οι αιτιολογικές σκέψεις 18, 41, 42 και 50 της οδηγίας 2000/31 έχουν ως εξής:

«(18) Οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας καλύπτουν μεγάλο φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων σε απευθείας σύνδεση (on-line) [...] Οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας δεν περιορίζονται σε υπηρεσίες επιτρέπουσες τη σύναψη συμβάσεων σε απευθείας σύνδεση αλλά επίσης, εφόσον συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες, εκτείνονται και σε υπηρεσίες που δεν αμείβονται από τον αποδέκτη τους, όπως είναι η παροχή πληροφοριών σε απευθείας σύνδεση ή εμπορικές επικοινωνίες, ή οι υπηρεσίες αναζήτησης, προσβάσεως και ανάκτησης δεδομένων. Οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας καλύπτουν επίσης [...] την παροχή προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνίας [...].

[...]

(41) Η παρούσα οδηγία εξισορροπεί τα διάφορα συμφέροντα και θεσπίζει αρχές επί των οποίων μπορούν να βασιστούν οι συμφωνίες και τα πρότυπα του κλάδου.

(42) Οι εξαιρέσεις από την ευθύνη που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία καλύπτουν μόνο τις περιπτώσεις στις οποίες οι δραστηριότητες του φορέα παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας περιορίζονται στην τεχνική διαδικασία χειρισμού και παροχής προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνίας διά του οποίου μεταδίδονται ή στο οποίο τίθενται σε προσωρινή αποθήκευση πληροφορίες που έχουν δοθεί από τρίτους, με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί πιο αποτελεσματική η μετάδοση. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν εντελώς τεχνικό, αυτόματο και παθητικό χαρακτήρα, πράγμα που συνεπάγεται ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας ούτε γνωρίζει ούτε ελέγχει τις πληροφορίες που μεταδίδει ή αποθηκεύει.

[...]

(50) Είναι σημαντικό η προτεινόμενη οδηγία για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία των πληροφοριών και η παρούσα οδηγία να τεθούν σε ισχύ βάσει παρόμοιου χρονοδιαγράμματος, προκειμένου να εγκαθιδρυθεί ένα σαφές κανονιστικό πλαίσιο περί ευθύνης των μεσαζόντων για παραβιάσεις δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων σε κοινοτικό επίπεδο.»

7 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας με τίτλο «Ορισμοί» προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) “υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας”: υπηρεσίες κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 1 της οδηγίας 98/34/ΕΚ·

β) “φορέας παροχής υπηρεσιών”: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει μια υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας·

[...]».

8 Η εν λόγω οδηγία περιλαμβάνει στο κεφάλαιο ΙΙ, τμήμα 4, με τίτλο «Ευθύνη των μεσαζόντων παροχής υπηρεσιών», τα άρθρα 12 έως 15.

9 Το άρθρο 12 της ίδιας οδηγίας, με τίτλο «Απλή μετάδοση (“Mere conduit”)», ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας σε ένα δίκτυο επικοινωνιών ή στην παροχή προσβάσεως στο δίκτυο επικοινωνιών, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις μεταδιδόμενες πληροφορίες, υπό τον όρο ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών:

α) δεν αποτελεί την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών·

β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης και

γ) δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

[...]

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με τα νομικά συστήματα των κρατών μελών, να απαιτήσει από τον φορέα παροχής υπηρεσιών να παύσει ή να προλάβει την παράβαση.»

10 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, το οποίο επιγράφεται «Αποθήκευση σε κρυφή μνήμη “caching”», προβλέπει:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ένας αποδέκτης υπηρεσίας σε ένα δίκτυο επικοινωνιών, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής της υπηρεσίας, όσον αφορά την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των πληροφοριών η οποία γίνεται με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών, μετά από αίτηση άλλων αποδεκτών της υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών:

α) δεν τροποποιεί τις πληροφορίες·

β) τηρεί τους όρους πρόσβασης στις πληροφορίες·

γ) τηρεί τους κανόνες που αφορούν την ενημέρωση των πληροφοριών, οι οποίοι καθορίζονται κατά ευρέως αναγνωρισμένο τρόπο και χρησιμοποιούνται από τον κλάδο·

δ) δεν παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση της τεχνολογίας, η οποία αναγνωρίζεται ευρέως και χρησιμοποιείται από τον κλάδο, προκειμένου να αποκτήσει δεδομένα σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών

και

ε) ενεργεί άμεσα προκειμένου να αποσύρει τις πληροφορίες που αποθήκευσε ή να καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη, μόλις αντιληφθεί ότι οι πληροφορίες έχουν αποσυρθεί από το σημείο του δικτύου στο οποίο βρίσκονταν αρχικά ή η πρόσβαση στις πληροφορίες κατέστη αδύνατη ή μια δικαστική ή διοικητική αρχή διέταξε την απόσυρση των πληροφοριών ή απαγόρευσε την πρόσβαση σε αυτές.»

11 Το άρθρο 14 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Φιλοξενία», προβλέπει:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας η οποία συνίσταται στην αποθήκευση πληροφοριών παρεχομένων από έναν αποδέκτη υπηρεσίας, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής της υπηρεσίας για τις πληροφορίες που αποθηκεύονται [ύστερα] από αίτηση αποδέκτη της υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι:

α) ο φορέας παροχής της υπηρεσίας δεν γνωρίζει πραγματικά ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία και ότι, σε ό,τι αφορά αξιώσεις αποζημιώσεως, δεν γνωρίζει τα γεγονότα ή τις περιστάσεις από τις οποίες προκύπτει η παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία

ή

β) ο φορέας παροχής της υπηρεσίας, μόλις αντιληφθεί τα προαναφερθέντα, αποσύρει ταχέως τις πληροφορίες ή καθιστά την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενεργεί υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχο του φορέα παροχής της υπηρεσίας.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με τα νομικά συστήματα των κρατών μελών, να απαιτούν από τον φορέα παροχής υπηρεσιών να προβεί στην παύση ή στην πρόληψη παράβασης, ούτε θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν διαδικασίες για την απόσυρση των πληροφοριών ή την απενεργοποίηση της προσβάσεως σε αυτές.»

12 Το άρθρο 15 της εν λόγω οδηγίας, τιτλοφορούμενο «Απουσία γενικής υποχρέωσης ελέγχου», προβλέπει:

«Τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν στους φορείς παροχής υπηρεσιών, για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στα άρθρα 12, 13 και 14, γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση δραστήριας αναζητήσεως γεγονότων ή περιστάσεων που δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες.»

Η οδηγία 2001/29/ΕΚ

13 Η αιτιολογική σκέψη 16της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10), έχει ως εξής:

«Η ευθύνη για τις δραστηριότητες εντός δικτύων δεν αφορά μόνο το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα, αλλά και άλλους τομείς, όπως τη δυσφήμιση, την παραπλανητική διαφήμιση ή την παραβίαση εμπορικών σημάτων, και αντιμετωπίζεται σε οριζόντιο επίπεδο στην οδηγία [2000/31] που αποσαφηνίζει και εναρμονίζει διάφορα ρυθμιστικά ζητήματα σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας και το ηλεκτρονικό εμπόριο. Οι κανόνες περί ευθύνης στο ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή μέσα στην ίδια προθεσμία με εκείνη που προβλέπεται για την [οδηγία 2000/31], δεδομένου ότι αποβλέπουν στη διαμόρφωση ενός εναρμονισμένου πλαισίου αρχών και ρυθμίσεων που αφορούν, μεταξύ άλλων, ορισμένα σημαντικά τμήματα της οδηγίας. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους κανόνες περί ευθύνης της προαναφερόμενης οδηγίας.»

Η οδηγία 2004/48/ΕΚ

14 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ 2004, L 157, σ. 45, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 195, σ. 16), με τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», ορίζει τα εξής:

«[...]

3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει:

α) [...] την οδηγία [2000/31], εν γένει, και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρων 12 έως 15 της οδηγίας 2001/31/ΕΚ·

[...]».

Το γερμανικό δίκαιο

15 Τα άρθρα 7 έως 10 του Telemediengesetz (νόμου περί των ηλεκτρονικών μέσων) της 26ης Φεβρουαρίου 2007 (*BGBl. I*, σ. 179), όπως τροποποιήθηκε εσχάτως από τον νόμο της 31ης Μαρτίου 2010 (*BGBl. I*, σ. 692) (στο εξής: νόμος περί των ηλεκτρονικών μέσων), μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο τα άρθρα 12 έως 15 της οδηγίας 2000/31.

16 Το άρθρο 7 του νόμου περί των ηλεκτρονικών μέσων έχει ως εξής:

«1) Βάσει των γενικών νόμων, οι πάροχοι υπηρεσιών φέρουν την ευθύνη για τις πληροφορίες που διαθέτουν στους αποδέκτες προς χρήση.

2) Οι πάροχοι υπηρεσιών κατά την έννοια των άρθρων 8 έως 10 δεν υπέχουν υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε υποχρέωση ενεργητικής αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες. Η απουσία ευθύνης του παρόχου βάσει των άρθρων 8 έως 10 δεν ασκεί επιρροή στις υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι γενικοί νόμοι περί αφαιρέσεως των πληροφοριών ή διακοπής της προσβάσεως σε αυτές. [...]»

17 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του νόμου περί των ηλεκτρονικών μέσων ορίζει:

«Οι πάροχοι δεν φέρουν ευθύνη για τις πληροφορίες που μεταδίδουν σε δίκτυο επικοινωνιών ή για τις πληροφορίες στις οποίες παρέχουν πρόσβαση προς χρήση υπό τον όρο ότι αυτοί:

1. δεν αποτελούν την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών,

2. δεν επιλέγουν τον αποδέκτη της μετάδοσης και

3. δεν επιλέγουν και δεν τροποποιούν τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

Η πρώτη περίοδος δεν έχει εφαρμογή όταν ο φορέας παροχής υπηρεσιών συνεργάζεται εσκεμμένως με έναν από τους αποδέκτες της υπηρεσίας του με σκοπό τη διάπραξη παράνομων πράξεων.»

18 Το άρθρο 97 του Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Urheberrechtsgesetz) (νόμου περί δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων), της 9ης Σεπτεμβρίου 1965 (*BGBl. I*, σ. 1273), όπως τροποποιήθηκε εσχάτως από τον νόμο της 1ης Οκτωβρίου 2013 (*BGBl. I*, σ. 3728) (στο εξής: νόμος περί δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων), ορίζει τα εξής:

«1) Σε περίπτωση παράνομης προσβολής του δικαιώματος του δημιουργού ή άλλου δικαιώματος που προστατεύεται από τον παρόντα νόμο, ο ζημιωθείς έχει αξίωση άρσεως της προσβολής και, σε περίπτωση κινδύνου επαναλήψεώς της, αξίωση παραλείψεως. Αξίωση παραλείψεως υφίσταται και σε περίπτωση που εμφανίζεται για πρώτη φορά κίνδυνος προσβολής.

2) Όποιος προβαίνει στην προσβολή εκ δόλου ή εξ αμελείας υποχρεούται έναντι του ζημιωθέντος σε αποκατάσταση της ζημίας που επήλθε από την προσβολή. [...]»

19 Το άρθρο 97a του νόμου περί δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων ορίζει:

«1) Πριν από την κίνηση δικαστικής διαδικασίας για την επιβολή απαγορεύσεως, ο ζημιωθείς οφείλει να οχλήσει τον αυτουργό του ζημιογόνου γεγονότος και να του παράσχει τη δυνατότητα διευθετήσεως της διαφοράς μέσω της αναλήψεως υποχρεώσεως προς παράλειψη της προσβολής, συνοδευόμενης από εύλογη ποινική ρήτρα.

[...]

3) Εφόσον η όχληση είναι δικαιολογημένη, [...] μπορεί να ζητηθεί η επιστροφή των απαιτούμενων εξόδων. [...]»

Η εθνική νομολογία για την έμμεση ευθύνη των παρόχων υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας (Störerhaftung)

20 Από τη διάταξη περί παραπομπής συνάγεται ότι, κατά το γερμανικό δίκαιο, η ευθύνη σε περίπτωση προσβολής δικαιώματος του δημιουργού ή συγγενικών δικαιωμάτων μπορεί να προκύπτει τόσο άμεσα (Täterhaftung) όσο και έμμεσα (Störerhaftung). Συγκεκριμένα, το άρθρο 97 του νόμου περί δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων ερμηνεύεται από τα γερμανικά δικαστήρια υπό την έννοια ότι η ευθύνη σε περίπτωση προσβολής μπορεί να στοιχειοθετείται έναντι προσώπου το οποίο, χωρίς να είναι ο αυτουργός της προσβολής ή συνεργός, συμβάλλει εκ προθέσεως στην προσβολή (Störer).

21 Συναφώς, το Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακό αναιρετικό δικαστήριο, Γερμανία) έκρινε, με απόφαση της 12ης Μαΐου 2010, Sommer unseres Lebens (I ZR 121/08), ότι ο ιδιώτης που διατηρεί σε λειτουργία δίκτυο wifi με πρόσβαση στο διαδίκτυο μπορεί να χαρακτηρισθεί ως «Störer» όταν δεν έχει προστατεύσει το δίκτυό του με κωδικό προσβάσεως και παρέχει έτσι τη δυνατότητα σε τρίτον να προσβάλει το δικαίωμα του δημιουργού ή συγγενικά δικαιώματα. Κατά την απόφαση αυτή, είναι εύλογο για αυτόν που διατηρεί σε λειτουργία το δίκτυο να λαμβάνει μέτρα προστασίας, όπως ένα σύστημα αναγνωρίσεως του χρήστη με κωδικό προσβάσεως.

Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Ο T. Mc Fadden διευθύνει μια επιχείρηση πωλήσεως και εκμισθώσεως τεχνικού εξοπλισμού εικόνας και ήχου.

23 Διατηρεί σε λειτουργία ασύρματο τοπικό δίκτυο με το οποίο προσφέρει, πλησίον της επιχειρήσεώς του, δωρεάν και ανώνυμη πρόσβαση στο διαδίκτυο. Για να παράσχει την εν λόγω πρόσβαση στο διαδίκτυο, ο T. Mc Fadden χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες επιχειρήσεως τηλεπικοινωνιών. Η πρόσβαση στο ως άνω δίκτυο δεν προστατεύεται ηθελημένα, έτσι ώστε να ελκύεται η προσοχή στην επιχείρησή του των πελατών των παρακείμενων καταστημάτων, των περαστικών και των γειτόνων.

24 Στις 4 Σεπτεμβρίου 2010, ο T. Mc Fadden άλλαξε το όνομα του δικτύου του από «mcfadden.de» σε «freiheitstattangst.de», συσχετίζοντάς το με εκδήλωση για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και κατά του υπέρμετρου κρατικού ελέγχου.

25 Το ίδιο διάστημα, ένα μουσικό έργο προσφέρθηκε δωρεάν στο διαδίκτυο, χωρίς την άδεια των δικαιούχων του, μέσω του ασύρματου τοπικού δικτύου του T. Mc Fadden. Ο T. Mc Fadden ισχυρίζεται ότι δεν διέπραξε ο ίδιος την προσαπτόμενη προσβολή, αλλά δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να διαπράχθηκε από κάποιον από τους χρήστες του δικτύου του.

26 Η Sony Music είναι παραγωγός της ηχητικής εγγραφής του έργου αυτού.

27 Με έγγραφο της 29ης Οκτωβρίου 2010, η Sony Music όχλησε τον T. Mc Fadden ζητώντας τον σεβασμό των δικαιωμάτων της επί της εν λόγω ηχητικής εγγραφής.

28 Κατόπιν της οχλήσεως αυτής, ο T. Mc Fadden άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αρνητική αναγνωριστική αγωγή (negative Feststellungsklage). Προς απάντηση, η Sony Music άσκησε διάφορες ανταγωγές επί παραλείψει ζητώντας από τον T. Mc Fadden, πρώτον, αποζημίωση λόγω άμεσης ευθύνης του για την προσβολή των δικαιωμάτων της επί της εν λόγω ηχητικής εγγραφής, δεύτερον, την παύση της προσβολής των δικαιωμάτων της επ' απειλή οικονομικής κυρώσεως, τρίτον, την επιστροφή των εξόδων στα οποία προέβη για την όχληση, καθώς και των εξόδων της διαδικασίας.

29 Με απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, εκδοθείσα ερήμην του T. Mc Fadden, το αιτούν δικαστήριο απέρριψε την αγωγή του και δέχθηκε τις ανταγωγές επί παραλείψει της Sony Music.

30 Ο T. Mc Fadden άσκησε ανακοπή κατά της αποφάσεως αυτής, ισχυριζόμενος ότι αποκλείεται η ευθύνη του δυνάμει των διατάξεων του γερμανικού δικαίου που μεταφέρουν στην εθνική έννομη τάξη το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31.

31 Στο πλαίσιο της διαδικασίας ανακοπής, η Sony Music ζήτησε να επικυρωθεί η εκδοθείσα ερήμην απόφαση και, επικουρικώς, στην περίπτωση που δεν γίνει δεκτή από το δικαστήριο άμεση ευθύνη του T. Mc Fadden, να επιδικαστεί σε βάρος του αποζημίωση βάσει της γερμανικής νομολογίας για την έμμεση ευθύνη (Störerhaftung) των διατηρούντων σε λειτουργία ασύρματο τοπικό δίκτυο, τούτο δε διότι δεν έλαβε μέτρα προστασίας του ασύρματου τοπικού δικτύου του και παρείχε έτσι τη δυνατότητα σε τρίτους να προσβάλουν τα δικαιώματα της Sony Music.

32 Με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι κλίνει προς την άποψη ότι η προσβολή των δικαιωμάτων της Sony Music δεν διεπράχθη προσωπικά από τον T. Mc Fadden, αλλά από άγνωστο χρήστη του ασύρματου τοπικού δικτύου του. Ωστόσο, εξετάζει το ενδεχόμενο να υφίσταται έμμεση ευθύνη (Störerhaftung) του, λόγω του ότι ο T. Mc Fadden δεν προστάτευσε το δίκτυό του επιτρέποντας έτσι την ανώνυμη διάπραξη της εν λόγω προσβολής. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν η απαλλαγή από την ευθύνη που προβλέπεται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, το οποίο μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο της Γερμανίας με το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του νόμου περί των ηλεκτρονικών μέσων, αποκλείει κάθε είδους ευθύνη του T. Mc Fadden.

33 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landgericht München I (1ο πρωτοδικείο Μονάχου, Γερμανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής και σε συνδυασμό με το άρθρο 1, σημείο 2, της οδηγίας 98/34, την έννοια ότι η φράση "συνήθως έναντι αμοιβής" σημαίνει ότι το εθνικό δικαστήριο οφείλει να διαπιστώσει:
   α. αν ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος επικαλείται την ιδιότητα του φορέα παροχής υπηρεσιών, παρέχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία συνήθως έναντι αμοιβής, ή
   β. αν υφίστανται στην αγορά φορείς που παρέχουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία ή παρόμοιες υπηρεσίες έναντι αμοιβής, ή
   γ. αν οι συγκεκριμένες ή παρόμοιες υπηρεσίες παρέχονται στην πλειονότητά τους έναντι αμοιβής;

2) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31 την έννοια ότι "παροχή προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών" σημαίνει ότι, για την ύπαρξη παροχής σύμφωνα με την οδηγία, ενδιαφέρει μόνον το αν αυτή πραγματοποιείται, υπό την έννοια της παροχής προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών (π.χ. στο διαδίκτυο);

3) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας αυτής, την έννοια ότι, για να ικανοποιείται ο όρος που τίθεται με την έκφραση "παρέχει" κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 2, στοιχείο β′, [της οδηγίας αυτής] αρκεί η υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας να καθίσταται πράγματι διαθέσιμη, ήτοι εν προκειμένω να παρέχεται ανοιχτό [ασύρματο τοπικό δίκτυο] WLAN, ή απαιτείται επιπροσθέτως, για παράδειγμα, και η "προβολή";

4) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31 την έννοια ότι η φράση "δεν υφίσταται ευθύνη όσον αφορά τις μεταδιδόμενες πληροφορίες" σημαίνει ότι αποκλείονται καταρχήν ενδεχόμενες αξιώσεις παραλείψεως της προσβολής, αποζημιώσεως, καταβολής εξόδων οχλήσεως και δικαστικών εξόδων του θιγέντος από προσβολή δικαιωμάτων του δημιουργού έναντι του παρέχοντος την πρόσβαση ή ότι οι αξιώσεις αυτές αποκλείονται εν πάση περιπτώσει όταν αφορούν την πρώτη διαπιστωθείσα προσβολή των δικαιωμάτων του δημιουργού;

5) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, [της οδηγίας 2000/31,] σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 3, [της οδηγίας αυτής,] την έννοια ότι απαγορεύεται στα κράτη μέλη να επιτρέπουν στον εθνικό δικαστή να εκδίδει, στο πλαίσιο κύριας δίκης, διαταγή κατά των παρόχων της προσβάσεως με την οποία υποχρεώνονται να μην επιτρέπουν στο μέλλον σε τρίτους, μέσω συγκεκριμένης διαδικτυακής συνδέσεως, να θέτουν στη διάθεση του κοινού, σε ομότιμο δίκτυο (peer-to-peer), ορισμένο έργο που προστατεύεται από δικαιώματα του δημιουργού;

6) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31 την έννοια ότι, υπό τις περιστάσεις της κύριας δίκης, ο κανόνας του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο β′, της οδηγίας 2000/31 πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογία και επί αξιώσεως παραλείψεως της προσβολής;

7) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας αυτής, την έννοια ότι οι προϋποθέσεις που αφορούν τον πάροχο των υπηρεσιών περιορίζονται στο γεγονός ότι πάροχος είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παρέχει υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας;

8) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο έβδομο ερώτημα, ποιες πρόσθετες προϋποθέσεις πρέπει να τίθενται σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2000/31;

9) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31, συνεκτιμώμενης της ισχύουσας προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας ως θεμελιώδους δικαιώματος το οποίο απορρέει από το δικαίωμα ιδιοκτησίας (άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και των κανόνων που περιέχονται στις οδηγίες 2001/29 και 2004/48, και συνεκτιμώμενης επίσης της ελευθερίας πληροφόρησης καθώς και του θεμελιώδους ενωσιακού δικαιώματος της επιχειρηματικής ελευθερίας (άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης), την έννοια ότι δεν αντιβαίνει σε αυτό απόφαση εθνικού δικαστηρίου επί κύριας δίκης με την οποία ο παρέχων πρόσβαση υποχρεώνεται, επ' απειλή χρηματικής ποινής, να παραλείπει στο μέλλον να καθιστά δυνατό σε τρίτους, μέσω συγκεκριμένης διαδικτυακής συνδέσεως, να παρέχουν ηλεκτρονική πρόσβαση, μέσω ιστοσελίδων διαδικτυακών ανταλλαγών, σε ορισμένο έργο το οποίο προστατεύεται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ή σε μέρη αυτού, και με την οποία επαφίεται στον παρέχοντα την πρόσβαση να επιλέξει ποια συγκεκριμένα τεχνικά μέτρα θα λάβει προκειμένου να ανταποκριθεί στη διαταγή αυτή;

10) Ισχύει αυτό και όταν ο παρέχων την πρόσβαση δύναται εν τοις πράγμασι να ανταποκριθεί στην απαγόρευση του δικαστηρίου μόνον με τη διακοπή της διαδικτυακής συνδέσεως ή προστατεύοντάς τη με κωδικό προσβάσεως (password) ή ελέγχοντας κάθε επικοινωνία που διεξάγεται μέσω αυτής ως προς το αν το συγκεκριμένο έργο που προστατεύεται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας μεταδίδεται εκ νέου παρανόμως, όταν τούτο είναι ήδη εξαρχής βέβαιο και δεν προκύπτει το πρώτον στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως ή επιβολής κυρώσεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

34 Όπως προκύπτει από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, με το πρώτο ερώτημά του, να διευκρινιστεί αν υπηρεσία, όπως αυτή που παρέχει ο ενάγων στην επίμαχη στην κύρια δίκη υπόθεση, η οποία συνίσταται στη δωρεάν διάθεση στο κοινό ασύρματου δικτύου τηλεπικοινωνιών, μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31.

35 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής και με το άρθρο 1, σημείο 2, της οδηγίας 98/34, έχει την έννοια ότι υπηρεσία, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία παρέχεται από αυτόν που διατηρεί σε λειτουργία δίκτυο επικοινωνιών και συνίσταται στη δωρεάν διάθεση του εν λόγω δικτύου στο κοινό, αποτελεί «υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας» κατά την έννοια της πρώτης ως άνω διατάξεως.

36 Προκαταρκτικά, πρέπει να τονιστεί ότι ούτε το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 ούτε το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής δίδει τον ορισμό της έννοιας της «υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας». Ωστόσο, το δεύτερο ως άνω άρθρο παραπέμπει προς τούτο στην οδηγία 98/34.

37 Συναφώς, όπως προκύπτει, αφενός, από τις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 19 της οδηγίας 98/48, η έννοια της «υπηρεσίας» που χρησιμοποιείται στην οδηγία 98/34 πρέπει να εκληφθεί ως έχουσα την ίδια έννοια με εκείνη που διαλαμβάνεται στο άρθρο 57 ΣΛΕΕ. Δυνάμει του εν λόγω άρθρου 57, ως «υπηρεσίες» θεωρούνται, ιδίως, οι υπηρεσίες που παρέχονται συνήθως έναντι αμοιβής.

38 Αφετέρου, το άρθρο 1, σημείο 2, της οδηγίας 98/34 ορίζει ότι ως «υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας» νοείται κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη υπηρεσιών.

39 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας που αφορά το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 είναι αποκλειστικά εκείνες που παρέχονται συνήθως έναντι αμοιβής.

40 Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από την αιτιολογική σκέψη 18 της οδηγίας 2000/31, κατά την οποία οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας δεν περιορίζονται αποκλειστικά σε υπηρεσίες επιτρέπουσες τη σύναψη συμβάσεων σε απευθείας σύνδεση (on-line), αλλά εκτείνονται και σε άλλες υπηρεσίες, υπό την προϋπόθεση όμως ότι συνιστούν οικονομική δραστηριότητα.

41 Ωστόσο, εξ αυτού δεν μπορεί να συναχθεί ότι υπηρεσία οικονομικής φύσεως παρεχόμενη δωρεάν ουδέποτε μπορεί να συνιστά «υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας» κατά την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31. Συγκεκριμένα, η αμοιβή για υπηρεσία που παρέχεται από πάροχο υπηρεσιών στο πλαίσιο της οικονομικής του δραστηριότητας δεν καταβάλλεται κατ' ανάγκην από αυτούς που επωφελούνται από αυτήν (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, Παπασάββας, C-291/13, EU:C:2014:2209, σκέψεις 28 και 29).

42 Αυτό ισχύει, μεταξύ άλλων, όταν η δωρεάν παροχή από τον πάροχο πραγματοποιείται προκειμένου να διαφημιστούν προϊόντα που πωλεί ο ίδιος ή υπηρεσίες που παρέχει, οπότε το κόστος της δραστηριότητας αυτής ενσωματώνεται στην τιμή πώλησης των προϊόντων ή στην τιμή παροχής των υπηρεσιών (αποφάσεις της 26ης Απριλίου 1988, Bond van Adverteerders κ.λπ., 352/85, EU:C:1988:196, σκέψη 16, καθώς και της 11ης Απριλίου 2000, Deliège, C-51/96 και C-191/97, EU:C:2000:199).

43 Κατόπιν των ανωτέρω, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής και με το άρθρο 1, σημείο 2, της οδηγίας 98/34, έχει την έννοια ότι υπηρεσία, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία παρέχεται από αυτόν που διατηρεί σε λειτουργία δίκτυο επικοινωνιών και συνίσταται στη δωρεάν διάθεση του εν λόγω δικτύου στο κοινό, αποτελεί «υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας», κατά την έννοια της πρώτης ως άνω διατάξεως, όταν πραγματοποιείται από τον συγκεκριμένο παρέχοντα πρόσβαση προκειμένου να διαφημιστούν προϊόντα ή υπηρεσίες που πωλεί ή παρέχει ο ίδιος.

Επί του δευτέρου και τρίτου ερωτήματος

44 Με το δεύτερο και τρίτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι, για να θεωρηθεί ως παρασχεθείσα η υπηρεσία που αφορά η διάταξη αυτή, η οποία συνίσταται στην παροχή προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών, πρέπει απλώς να διατίθεται η εν λόγω πρόσβαση ή πρέπει επίσης να πληρούνται και πρόσθετες προϋποθέσεις.

45 Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να πληροφορηθεί κατά πόσον είναι απαραίτητο, εκτός από την παροχή προσβάσεως σε δίκτυο τηλεπικοινωνιών, αφενός, να υφίσταται συμβατική σχέση μεταξύ του αποδέκτη και του παρόχου της υπηρεσίας και, αφετέρου, ο πάροχος να διαφημίζει την εν λόγω παροχή.

46 Συναφώς, πρώτον, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 12 της οδηγίας 2000/31, το οποίο επιγράφεται «Απλή μετάδοση (“Mere conduit”)», η παροχή της υπηρεσίας που αναφέρεται στη διάταξη αυτή συνεπάγεται τη μετάδοση πληροφοριών σε ένα δίκτυο επικοινωνιών.

47 Εξάλλου, η εν λόγω διάταξη ορίζει ότι η εξαίρεση από την ευθύνη που προβλέπεται στην ίδια διάταξη ισχύει μόνο για τις μεταδοθείσες πληροφορίες.

48 Τέλος, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 42 της οδηγίας 2000/31, η δραστηριότητα της «απλής μεταδόσεως» είναι εντελώς τεχνική, αυτόματη και παθητική.

49 Επομένως, η παροχή προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών δεν πρέπει να βαίνει πέραν του πλαισίου αυτής της τεχνικής, αυτόματης και παθητικής μεθόδου που εξασφαλίζει την πραγματοποίηση της απαραίτητης μεταδόσεως πληροφοριών.

50 Δεύτερον, ούτε από τις λοιπές διατάξεις της οδηγίας 2000/31 ούτε από τους επιδιωκόμενους από αυτήν σκοπούς προκύπτει ότι η παροχή προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών πρέπει να πληροί πρόσθετες προϋποθέσεις, όπως η ύπαρξη συμβατικής σχέσεως μεταξύ του αποδέκτη και του παρόχου της υπηρεσίας ή η διαφήμιση εκ μέρους του παρόχου της εν λόγω παροχής.

51 Είναι βεβαίως αληθές ότι στην απόδοση του άρθρου 2, στοιχείο β’, της οδηγίας 2000/31 στη γερμανική γλώσσα χρησιμοποιείται το ρήμα anbieten, το οποίο θα μπορούσε να νοηθεί ως αναφερόμενο στην ιδέα της προτάσεως προς σύναψη συμβάσεως και, ως εκ τούτου, σε μια ορισμένη μορφή διαφημίσεως.

52 Ωστόσο, η ανάγκη ομοιόμορφης εφαρμογής και, ως εκ τούτου, ερμηνείας των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης επιβάλλει, σε περίπτωση αμφιβολίας, να μη λαμβάνεται μεμονωμένα υπόψη το κείμενο μιας διατάξεως όπως έχει αποδοθεί σε ορισμένη γλώσσα, αλλά αντιθέτως να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται υπό το πρίσμα της αποδόσεώς του στις άλλες επίσημες γλώσσες (απόφαση της 9ης Ιουνίου 2011, Ελεύθερη τηλεόραση και Γιαννίκος, C-52/10, EU:C:2011:374, σκέψη 23).

53 Όμως, οι λοιπές γλωσσικές αποδόσεις του εν λόγω άρθρου 2, στοιχείο β’, μεταξύ άλλων στα ισπανικά, στα τσεχικά, στα αγγλικά, στα γαλλικά, στα ιταλικά, στα πολωνικά ή στα σλοβακικά, χρησιμοποιούν ρήματα που δεν εκφράζουν την ιδέα της προτάσεως προς σύναψη συμβάσεως ή της διαφημίσεως.

54 Κατόπιν των ανωτέρω, στο δεύτερο και τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, έχει την έννοια ότι, για να θεωρηθεί ως παρασχεθείσα η υπηρεσία που αναφέρεται στη διάταξη αυτή, η οποία συνίσταται στην παροχή προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών, η εν λόγω πρόσβαση δεν πρέπει να βαίνει πέραν του πλαισίου αυτής της τεχνικής, αυτόματης και παθητικής μεθόδου που εξασφαλίζει την πραγματοποίηση της απαραίτητης μεταδόσεως πληροφοριών και δεν χρειάζεται να πληρούται καμία άλλη πρόσθετη προϋπόθεση.

Επί του έκτου ερωτήματος

55 Με το έκτο ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξεταστεί τρίτο κατά σειρά, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ’ ουσίαν, εάν το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β’, της οδηγίας αυτής έχει κατ’ αναλογία εφαρμογή στο εν λόγω άρθρο 12, παράγραφος 1.

56 Συναφώς, από τη δομή της οδηγίας 2000/31 προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να προβεί σε διάκριση μεταξύ των καθεστώτων που ισχύουν για τις δραστηριότητες της απλής μεταδόσεως («Mere conduit»), της αποθηκεύσεως πληροφοριών υπό τη μορφή «caching» και της φιλοξενίας, στον βαθμό που οι δραστηριότητες αυτές διέπονται από διαφορετικές διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.

57 Στο πλαίσιο αυτό, όπως προκύπτει από τη σύγκριση του άρθρου 12, παράγραφος 1, του άρθρου 13, παράγραφος 1, και του άρθρου 14, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, οι εξαιρέσεις από την ευθύνη που προβλέπονται στις εν λόγω διατάξεις υπόκεινται σε διαφορετικές προϋποθέσεις εφαρμογής, αναλόγως του είδους των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

58 Ειδικότερα, το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, που φέρει την επικεφαλίδα «Φιλοξενία», προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι, για να μην υφίσταται ευθύνη των φιλοξενούντων ιστοχώρους βάσει της εξαιρέσεως που προβλέπεται στη διάταξη αυτή, πρέπει αυτοί να ενεργήσουν ταχέως μόλις αντιληφθούν παράνομη πληροφορία για να την αφαιρέσουν ή να καταστήσουν την πρόσβαση σε αυτήν αδύνατη.

59 Αντιθέτως, το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 δεν εξαρτά την εξαίρεση από την ευθύνη που προβλέπεται σε αυτό υπέρ των παρεχόντων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών από την τήρηση της ως άνω προϋποθέσεως.

60 Κατά τα λοιπά, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 100 των προτάσεών του, ο φιλοξενών ιστοχώρο, αφενός, και ο πάροχος προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών, αφετέρου, δεν βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση υπό το πρίσμα της προϋποθέσεως του άρθρου 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31.

61 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 42 της οδηγίας αυτής, οι εξαιρέσεις από την ευθύνη που προβλέπει η εν λόγω οδηγία θεσπίστηκαν με το πνεύμα ότι οι δραστηριότητες που ασκούν οι διάφορες κατηγορίες παρόχων των συγκεκριμένων υπηρεσιών, ιδίως οι παρέχοντες πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών και φιλοξενία ιστοτόπων, έχουν αμιγώς τεχνικό, αυτόματο και παθητικό χαρακτήρα και ότι, επομένως, οι πάροχοι των υπηρεσιών αυτών δεν γνωρίζουν ούτε ελέγχουν τις πληροφορίες που μεταδίδονται ή αποθηκεύονται.

62 Πάντως, η υπηρεσία που παρέχεται από αυτόν που φιλοξενεί ιστότοπο, η οποία συνίσταται στην αποθήκευση πληροφοριών, έχει ορισμένη διάρκεια. Επομένως, αυτός που φιλοξενεί ιστότοπο μπορεί να αντιληφθεί ότι ορισμένες από τις πληροφορίες που αποθηκεύει είναι παράνομες σε χρονικό σημείο μεταγενέστερο από εκείνο κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η αποθήκευση και ενώ έχει ακόμη τη δυνατότητα να ενεργήσει για να τις αφαιρέσει ή να καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη.

63 Αντιθέτως, όσον αφορά τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών, η υπηρεσία μεταδόσεως πληροφοριών που παρέχει δεν έχει συνήθως χρονική διάρκεια, οπότε μετά τη μετάδοση των πληροφοριών, δεν ασκεί πλέον κανένα έλεγχο επ' αυτών. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο παρέχων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών, αντίθετα με αυτόν που φιλοξενεί ιστότοπο, δεν μπορεί συνήθως να προβεί μεταγενέστερα σε ενέργειες για να τις αφαιρέσει ή να καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη.

64 Εν πάση περιπτώσει, όπως προκύπτει από τη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 δεν προβλέπει καμία πρόσθετη προϋπόθεση εκτός από την προϋπόθεση, για τη συγκεκριμένη υπηρεσία, της παροχής προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών, η οποία πρόσβαση δεν πρέπει να βαίνει πέραν του πλαισίου της τεχνικής, αυτόματης και παθητικής μεθόδου που εξασφαλίζει την πραγματοποίηση της απαραίτητης μεταδόσεως πληροφοριών.

65 Κατόπιν των ανωτέρω, στο έκτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής δεν έχει κατ' αναλογία εφαρμογή στο εν λόγω άρθρο 12, παράγραφος 1.

Επί του εβδόμου και ογδόου ερωτήματος

66 Με το έβδομο και το όγδοο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν κατά τέταρτον και από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι υφίστανται και άλλες προϋποθέσεις, πέραν της αναφερόμενης στην εν λόγω διάταξη, στις οποίες υπόκειται ο παρέχων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών.

67 Συναφώς, το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, προβλέπει ρητώς για τον ως άνω παρέχοντα πρόσβαση μία μόνο προϋπόθεση, δηλαδή ότι πρέπει να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας.

68 Συναφώς, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 41, εκδίδοντας την οδηγία 2000/31, ο νομοθέτης της Ένωσης διασφάλισε την ισορροπία μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων. Κατά συνέπεια, το σύνολο της οδηγίας αυτής και, ιδίως το άρθρο της 12, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β', πρέπει να θεωρηθεί ότι εκφράζει την εξισορρόπηση αυτή στην οποία προέβη ο νομοθέτης.

69 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να υποκαταστήσει τον νομοθέτη της Ένωσης εξαρτώντας την εφαρμογή της διατάξεως αυτής από προϋποθέσεις τις οποίες αυτός δεν προέβλεψε.

70 Πράγματι, η εξάρτηση της εξαιρέσεως του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 από την τήρηση προϋποθέσεων που δεν προέβλεψε ρητώς ο νομοθέτης της Ένωσης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να υπονομεύσει την ισορροπία αυτή.

71 Κατόπιν των ανωτέρω, στο έβδομο και όγδοο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι δεν υφίστανται άλλες προϋποθέσεις, πέραν της αναφερόμενης στη διάταξη αυτή, στις οποίες υπόκειται ο παρέχων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

72 Με το τέταρτο ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξεταστεί κατά πέμπτον, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στο να ζητήσει ο θιγείς από την προσβολή των δικαιωμάτων του επί έργου την παράλειψη της προσβολής στο μέλλον, αποζημίωση, καθώς και καταβολή των εξόδων οχλήσεως και των δικαστικών εξόδων από τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών του οποίου οι υπηρεσίες χρησιμοποιήθηκαν για την διάπραξη της προσβολής.

73 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 ορίζει ότι τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται ευθύνη των παρόχων υπηρεσίας προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών όσον αφορά τις πληροφορίες που μεταδίδουν οι αποδέκτες της υπηρεσίας αυτής, υπό τρεις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη διάταξη αυτή, ήτοι ότι η εν λόγω μετάδοση δεν προέρχεται από τους φορείς αυτούς, ότι δεν επιλέγουν τον αποδέκτη της μετάδοσης και ότι δεν επιλέγουν και δεν τροποποιούν τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

74 Κατά συνέπεια, όταν πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις, δεν υφίσταται ευθύνη του παρέχοντος πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών και, επομένως, αποκλείεται εν πάση περιπτώσει η δυνατότητα του δικαιούχου του δικαιώματος του δημιουργού να ζητήσει από τον παρέχοντα τις υπηρεσίες αποζημίωση με το αιτιολογικό ότι η σύνδεση στο εν λόγω δίκτυο χρησιμοποιήθηκε από τρίτους για την προσβολή των δικαιωμάτων του.

75 Κατά συνέπεια, αποκλείεται επίσης, εν πάση περιπτώσει, η δυνατότητα του δικαιούχου του δικαιώματος του δημιουργού να ζητήσει επιστροφή των εξόδων οχλήσεως ή των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε για την αγωγή αποζημιώσεως. Συγκεκριμένα, προϋπόθεση για να είναι βάσιμο ένα τέτοιο παρεπόμενο αίτημα είναι να είναι βάσιμο και το κύριο αίτημα, το οποίο όμως αποκλείεται από το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31.

76 Πάντως, το άρθρο 12, παράγραφος 3, της οδηγίας 2000/31 διευκρινίζει ότι το άρθρο αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα της δικαστικής ή διοικητικής αρχής να απαιτήσει από τον πάροχο των υπηρεσιών να προβεί στην παύση ή στην πρόληψη της προσβολής των δικαιωμάτων δημιουργού.

77 Επομένως, όταν η προσβολή πραγματοποιείται από τρίτον μέσω συνδέσεως στο διαδίκτυο που τέθηκε στη διάθεσή του από παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών, το άρθρο 12, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας δεν αντιτίθεται στο να προσφύγει ο θιγείς από την προσβολή αυτή σε εθνική διοικητική αρχή ή δικαστήριο ζητώντας να παύσει ο εν λόγω παρέχων πρόσβαση την προσβολή.

78 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εξεταζόμενο αυτοτελώς, το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 δεν αποκλείει επίσης τη δυνατότητα του ίδιου ως άνω προσώπου να ζητήσει την επιστροφή των εξόδων οχλήσεως καθώς και των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε για την άσκηση των μέσων παροχής έννομης προστασίας περί των οποίων γίνεται λόγος στην προηγούμενη σκέψη.

79 Κατόπιν των ανωτέρω, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στο να ζητήσει ο θιγείς από την προσβολή των δικαιωμάτων του επί ενός έργου αποζημίωση από τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών με το αιτιολογικό ότι μία από τις προσβάσεις αυτές χρησιμοποιήθηκε από τρίτους για την προσβολή των δικαιωμάτων του, καθώς και την επιστροφή των εξόδων οχλήσεων και των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε για την άσκηση αγωγής αποζημιώσεως. Αντιθέτως, η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στο να ζητήσει το πρόσωπο αυτό την παράλειψη στο μέλλον της εν λόγω προσβολής, καθώς και την επιστροφή των εξόδων οχλήσεων και των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε στρεφόμενος κατά του παρέχοντος πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών του οποίου οι υπηρεσίες χρησιμοποιήθηκαν για την διάπραξη της προσβολής, στην περίπτωση που τα αιτήματα αυτά αφορούν ή έπονται της εκδόσεως διαταγής από εθνική διοικητική αρχή ή εθνικό δικαστήριο που υποχρεώνει τον εν λόγω παρέχοντα την πρόσβαση να μην επιτρέπει στο μέλλον την ως άνω προσβολή.

Επί του πέμπτου, ένατου και δέκατου ερωτήματος

80 Με το πέμπτο, ένατο και δέκατο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού κατ' έκτον, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής έχει την έννοια, λαμβανομένων υπόψη των επιταγών που απορρέουν από την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και των κανόνων που προβλέπουν οι οδηγίες 2001/29 και 2004/48, ότι αντιτίθεται στην έκδοση διαταγής η οποία, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, υποχρεώνει τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών μέσω της οποίας το κοινό μπορεί να συνδεθεί στο διαδίκτυο, επ' απειλή χρηματικής ποινής, να μην επιτρέπει σε τρίτους να θέτουν στη διάθεση του κοινού, μέσω της συνδέσεως αυτής, ορισμένο έργο ή τμήματα του έργου αυτού που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού, σε ομότιμο δίκτυο (peer-to-peer), όταν ο εν λόγω παρέχων την πρόσβαση έχει βεβαίως την επιλογή να λάβει τεχνικά μέτρα για να συμμορφωθεί με την ως άνω διαταγή, αλλά έχει ήδη αποδειχθεί ότι τα μόνα μέτρα που μπορεί αυτός να λάβει στην πράξη συνίστανται είτε στην διακοπή της συνδέσεως στο διαδίκτυο είτε στον έλεγχο όλων των πληροφοριών που μεταδίδονται μέσω της συνδέσεως αυτής.

81 Εισαγωγικώς, δεν αμφισβητείται ότι διαταγή όπως αυτή που εξετάζει το αιτούν δικαστήριο στην υπόθεση της κύριας δίκης, στον βαθμό που υποχρεώνει τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών να ενεργήσει για την πρόληψη της επαναλήψεως της προσβολής συγγενικού με το δικαίωμα του δημιουργού δικαιώματος, εμπίπτει στην προστασία του θεμελιώδους δικαιώματος προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας κατά το άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

82 Περαιτέρω, στον βαθμό που, αφενός, η εν λόγω διαταγή επιβάλλει στον ως άνω παρέχοντα πρόσβαση υποχρέωση που ενδέχεται να θίξει την οικονομική του δραστηριότητα και, αφετέρου, ενδέχεται να περιορίσει την ελευθερία της προσβάσεως στο διαδίκτυο που διαθέτουν οι αποδέκτες της υπηρεσίας αυτής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εν λόγω διαταγή θίγει το δικαίωμα της επιχειρηματικής ελευθερίας του παρέχοντος πρόσβαση, το οποίο προστατεύεται δυνάμει του άρθρου 16 του Χάρτη, καθώς και το δικαίωμα της ελευθερίας πληροφόρησης των ως άνω αποδεκτών, η προστασία του οποίου κατοχυρώνεται στο άρθρο 11 του Χάρτη.

83 Όταν διάφορα θεμελιώδη δικαιώματα που προστατεύονται από το δίκαιο της Ένωσης έρχονται σε σύγκρουση, εναπόκειται στις οικείες εθνικές αρχές ή στα εθνικά δικαστήρια να μεριμνούν για τη διασφάλιση της ορθής ισορροπίας μεταξύ των εν λόγω δικαιωμάτων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54, σκέψεις 68 και 70).

84 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι διαταγή που αναθέτει στον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών να επιλέξει τα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να λάβει προς επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος ενδέχεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να επιτυγχάνει την ορθή ισορροπία (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, σκέψεις 62 και 63).

85 Εν προκειμένω, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται στην υποθετική περίπτωση που τα μέτρα τα οποία μπορεί να λάβει στην πράξη ο αποδέκτης της διαταγής περιορίζονται στα εξής τρία, δηλαδή, να εξετάσει όλες τις πληροφορίες που μεταδίδονται μέσω της συνδέσεως στο διαδίκτυο, να διακόψει τη σύνδεση αυτή ή να την προστατεύσει με χρήση κωδικού.

86 Το Δικαστήριο επομένως θα εξετάσει τη συμβατότητα της διαταγής με το δίκαιο της Ένωσης μόνον όσον αφορά τα τρία αυτά μέτρα που αναφέρει το αιτούν δικαστήριο.

87 Όσον αφορά, πρώτον, την επιτήρηση του συνόλου των μεταδιδόμενων πληροφοριών, το μέτρο αυτό πρέπει ευθύς εξαρχής να αποκλειστεί, διότι είναι αντίθετο στο άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 που απαγορεύει την επιβολή, ιδίως στους παρέχοντες πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών, γενικής υποχρεώσεως ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν.

88 Όσον αφορά, δεύτερον, το μέτρο της πλήρους διακοπής της συνδέσεως στο διαδίκτυο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εφαρμογή του θα έθιγε σημαντικά την επιχειρηματική ελευθερία του προσώπου το οποίο, έστω και παρεπομένως, ασκεί οικονομική δραστηριότητα η οποία συνίσταται στην παροχή προσβάσεως στο διαδίκτυο, απαγορεύοντάς του πλήρως να συνεχίσει να ασκεί τη δραστηριότητά του αυτή, προκειμένου να άρει μια περιορισμένη προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού, χωρίς να εξετάσει τη λήψη μέτρων που να θίγουν σε μικρότερο βαθμό την ελευθερία αυτή.

89 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ένα τέτοιο μέτρο δεν συμφωνεί προς την απαίτηση εξασφαλίσεως μιας δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων των οποίων απαιτείται συγκερασμός (βλ., υπό την έννοια αυτή, όσον αφορά σχετική διαταγή, απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2011, Scarlet Extended, C-70/10, EU:C:2011:771, σκέψη 49, καθώς και, κατ' αναλογίαν, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, σκέψεις 35 και 41).

90 Όσον αφορά, τρίτον, το μέτρο που συνίσταται στην προστασία με χρήση κωδικού της συνδέσεως στο διαδίκτυο, πρέπει να τονιστεί ότι το μέτρο αυτό ενδέχεται να περιορίσει τόσο το δικαίωμα της επιχειρηματικής ελευθερίας του παρέχοντος πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών όσο και το δικαίωμα της ελευθερίας πληροφόρησης των αποδεκτών της υπηρεσίας αυτής.

91 Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, ότι ένα τέτοιο μέτρο δεν θίγει το ουσιώδες περιεχόμενο του δικαιώματος της επιχειρηματικής ελευθερίας του παρέχοντος πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών, εφόσον το μέτρο αυτό περιορίζεται στο να ρυθμίσει ακροθιγώς έναν από τους τεχνικούς τρόπους ασκήσεως της δραστηριότητας του εν λόγω παρέχοντος την πρόσβαση.

92 Δεύτερον, ένα μέτρο που συνίσταται στην προστασία της συνδέσεως στο διαδίκτυο δεν μπορεί να θίξει το ουσιώδες περιεχόμενο του δικαιώματος της ελευθερίας πληροφόρησης των αποδεκτών της υπηρεσίας προσβάσεως στο διαδίκτυο, στον βαθμό που ζητεί απλώς από αυτούς να έχουν ένα κωδικό, εξυπακουομένου, βεβαίως, ότι η εν λόγω σύνδεση συνιστά έναν μόνον από τους πιθανούς τρόπους προσβάσεως στο διαδίκτυο.

93 Τρίτον, είναι βεβαίως αληθές ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία, το μέτρο που θα ληφθεί πρέπει να εστιάζεται αυστηρώς στον επιδιωκόμενο σκοπό, υπό την έννοια ότι πρέπει να χρησιμεύσει για να τεθεί τέρμα στην προσβολή που διαπράττει τρίτος στο δικαίωμα του δημιουργού ή σε συγγενικό δικαίωμα, χωρίς να θιγεί η δυνατότητα των χρηστών του διαδικτύου που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του εν λόγω παρόχου να έχουν σύννομη πρόσβαση σε πληροφορίες. Άλλως, η παρέμβαση του εν λόγω παρόχου στην ελευθερία πληροφορήσεως των χρηστών δεν δικαιολογείται από απόψεως του επιδιωκόμενου σκοπού (απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, σκέψη 56).

94 Ωστόσο, μέτρο που λαμβάνει ο παρέχων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών, συνιστάμενο στην προστασία της συνδέσεως στο δίκτυό του, δεν φαίνεται να θίγει τη δυνατότητα που διαθέτουν οι χρήστες του διαδικτύου που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του εν λόγω παρέχοντος να έχουν νόμιμη πρόσβαση σε πληροφορίες, εφόσον το μέτρο αυτό δεν εμποδίζει την πρόσβαση στην ιστοσελίδα.

95 Τέταρτον, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα μέτρα που λαμβάνει ο αποδέκτης διαταγής, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, για την εκτέλεσή της, πρέπει να είναι επαρκώς αποτελεσματικά ώστε να διασφαλίζεται η πραγματική προστασία του επίμαχου θεμελιώδους δικαιώματος, δηλαδή να έχουν ως αποτέλεσμα να παρακωλύουν ή, τουλάχιστον, να δυσχεραίνουν τη μη εγκεκριμένη πρόσβαση σε προστατευόμενα αντικείμενα ή να αποθαρρύνουν ουσιωδώς την πρόσβαση των χρηστών του διαδικτύου, οι οποίοι χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του αποδέκτη της διαταγής αυτής, στα εν λόγω αντικείμενα τα οποία τέθηκαν στη διάθεσή τους κατά τρόπο θίγοντα το θεμελιώδες αυτό δικαίωμα (απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, σκέψη 62).

96 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μέτρο που συνίσταται στην προστασία με χρήση κωδικού της συνδέσεως στο διαδίκτυο μπορεί να αποτρέψει τους χρήστες της συνδέσεως αυτής να προσβάλουν το δικαίωμα του δημιουργού ή συγγενικά δικαιώματα, καθόσον οι χρήστες αυτοί θα ήταν υποχρεωμένοι, προκειμένου να αποκτήσουν τον κωδικό, να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους και δεν θα μπορούσαν επομένως να ενεργούν ανώνυμα, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

97 Πέμπτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το αιτούν δικαστήριο, πέραν των τριών μέτρων που αναφέρει το ίδιο, δεν υφίσταται κανένα άλλο μέτρο το οποίο θα μπορούσε να λάβει στην πράξη ο παρέχων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, για να συμμορφωθεί με διαταγή όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης.

98 Δεδομένου ότι το Δικαστήριο έχει απορρίψει τα δύο άλλα μέτρα, το να γίνει δεκτό ότι ο παρέχων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών δεν οφείλει να προστατεύσει με κωδικό τη σύνδεσή του στο διαδίκτυο θα είχε ως αποτέλεσμα να απωλέσει το θεμελιώδες δικαίωμα της διανοητικής ιδιοκτησίας κάθε προστασία, πράγμα αντίθετο με την ιδέα της ορθής ισορροπίας (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, σκέψεις 37 και 38).

99 Υπό τις συνθήκες αυτές, μέτρο για την προστασία συνδέσεως στο διαδίκτυο πρέπει να θεωρηθεί ως απαραίτητο για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική προστασία του θεμελιώδους δικαιώματος της διανοητικής ιδιοκτησίας.

100 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό τις προϋποθέσεις που διευκρινίζονται στην παρούσα απόφαση, μέτρο που συνίσταται στην προστασία της συνδέσεως πρέπει να θεωρηθεί ότι επιτυγχάνει ορθή ισορροπία μεταξύ, αφενός, του θεμελιώδους δικαιώματος της διανοητικής ιδιοκτησίας και, αφετέρου, του δικαιώματος της επιχειρηματικής ελευθερίας του παρέχοντος υπηρεσία προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών, καθώς και του δικαιώματος της ελευθερίας πληροφόρησης των αποδεκτών της υπηρεσίας αυτής.

101 Επομένως, στο πέμπτο, ένατο και δέκατο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και των κανόνων που προβλέπουν οι οδηγίες 2001/29 και 2004/48, ότι δεν αντιτίθεται, κατ' αρχήν, στην έκδοση διαταγής, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία υποχρεώνει τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών μέσω του οποίου το κοινό μπορεί να συνδεθεί στο διαδίκτυο, επ' απειλή χρηματικής ποινής, να μην επιτρέπει σε τρίτους να θέτουν στη διάθεση του κοινού, μέσω της συνδέσεως αυτής, ορισμένο έργο ή τμήματα του έργου αυτού που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού, σε ομότιμο δίκτυο (peer-to-peer), όταν ο εν λόγω παρέχων την πρόσβαση έχει την επιλογή να λάβει τεχνικά μέτρα για να συμμορφωθεί με την ως άνω διαταγή, ακόμη και αν το μόνο μέτρο που μπορεί αυτός να λάβει συνίσταται στην προστασία με χρήση κωδικού της συνδέσεως στο διαδίκτυο, καθόσον οι χρήστες του δικτύου αυτού θα ήταν υποχρεωμένοι, προκειμένου να αποκτήσουν τον κωδικό, να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους και δεν θα μπορούσαν επομένως να ενεργούν ανώνυμα, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί των δικαστικών εξόδων

102 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο), σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο α΄, της οδηγίας αυτής και το άρθρο 1, σημείο 2, της οδηγίας 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, όπως έχει τροποποιηθεί από την οδηγία 98/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, έχει την έννοια ότι υπηρεσία, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία παρέχεται από αυτόν που διατηρεί σε λειτουργία δίκτυο

επικοινωνιών και συνίσταται στη δωρεάν διάθεση του εν λόγω δικτύου στο κοινό, αποτελεί «υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας» κατά την έννοια της πρώτης ως άνω διατάξεως όταν πραγματοποιείται από τον συγκεκριμένο παρέχοντα πρόσβαση προκειμένου να διαφημιστούν προϊόντα ή υπηρεσίες που πωλεί ή παρέχει ο ίδιος.

2) **Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, έχει την έννοια ότι, για να θεωρείται παρασχεθείσα η υπηρεσία που προβλέπεται στη διάταξη αυτή, η οποία συνίσταται στην παροχή προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών, η πρόσβαση αυτή δεν πρέπει να βαίνει πέραν του πλαισίου της τεχνικής, αυτόματης και παθητικής μεθόδου που εξασφαλίζει την πραγματοποίηση της απαραίτητης μεταδόσεως πληροφοριών και δεν χρειάζεται να πληρούται καμία άλλη προϋπόθεση.**

3) **Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β′, της οδηγίας αυτής δεν έχει κατ' αναλογία εφαρμογή στο εν λόγω άρθρο 12, παράγραφος 1.**

4) **Το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο ήμισυ της περιόδου, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι δεν υφίστανται άλλες προϋποθέσεις, πέραν της αναφερόμενης στη διάταξη αυτή, στις οποίες υπόκειται ο παρέχων πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών.**

5) **Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στο να ζητήσει ο θιγείς από την προσβολή των δικαιωμάτων του επί ενός έργου αποζημίωση από τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών με το αιτιολογικό ότι μία από τις προσβάσεις αυτές χρησιμοποιήθηκε από τρίτους για την προσβολή των δικαιωμάτων του, καθώς και την επιστροφή των εξόδων οχλήσεων και των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε για την άσκηση αγωγής αποζημιώσεως. Αντιθέτως, η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στο να ζητήσει το πρόσωπο αυτό την παράλειψη στο μέλλον της εν λόγω προσβολής, καθώς και την επιστροφή των εξόδων οχλήσεων και των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε στρεφόμενος κατά του παρέχοντος πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών του οποίου οι υπηρεσίες χρησιμοποιήθηκαν για την διάπραξη της προσβολής, στην περίπτωση που τα αιτήματα αυτά αφορούν ή έπονται της εκδόσεως διαταγής από εθνική διοικητική αρχή ή εθνικό δικαστήριο που υποχρεώνει τον εν λόγω παρέχοντα την πρόσβαση να μην επιτρέπει στο μέλλον την ως άνω προσβολή.**

6) **Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από την προστασία των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, καθώς και των κανόνων που προβλέπουν οι οδηγίες 2001/29 και 2004/48, ότι δεν αντιτίθεται, κατ' αρχήν, στην έκδοση διαταγής, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία υποχρεώνει τον παρέχοντα πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών μέσω του οποίου το κοινό μπορεί να συνδεθεί στο διαδίκτυο, επ' απειλή χρηματικής ποινής, να μην επιτρέπει σε τρίτους να θέτουν στη διάθεση του κοινού, μέσω της συνδέσεως αυτής, ορισμένο έργο ή τμήματα του έργου αυτού που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού, σε ομότιμο δίκτυο (peer-to-peer), όταν ο εν λόγω παρέχων την πρόσβαση έχει την επιλογή να λάβει τεχνικά μέτρα για να συμμορφωθεί με την ως άνω διαταγή, ακόμη και αν το μόνο μέτρο που μπορεί αυτός να λάβει συνίσταται στην προστασία με χρήση κωδικού της συνδέσεως στο διαδίκτυο, καθόσον οι χρήστες του δικτύου αυτού θα ήταν υποχρεωμένοι, προκειμένου να αποκτήσουν τον κωδικό, να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους και δεν θα μπορούσαν επομένως να ενεργούν ανώνυμα, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.**

(υπογραφές)